

[Socialministeren.]

større enheder, i retning af industriforbund, og i så fald vil også kasserne følge med; det kan der næppe være tvivl om. Men det er utopisk at ville forcere denne udvikling frem ved med statslig magt at slå kasserne sammen.

De ledende fagpolitikere findes fortrinsvis i forbundene — det har vi vist en fornemmelse af også her i det høje ting — og det er fagforbundene, der må gennemføre en eventuel tilpasning til en moderne storindustri former og så drage kasserne med. Det er utopi at ville skabe industriforbund via arbejdsløshedskasserne og helt urimeligt i forhold til en afstemningsdeling, der kun er gældende for 1958.

Man må ikke glemme, at kasserne repræsenterer et udsnit af vort demokrati. De er vokset gradvis frem og skyldes først og fremmest arbejdernes egen indsats. Kasserne har — tror jeg man tør sige uden sentimentalitet — givet et stort antal mennesker større indsigt og større ansvar og skolet dem til meddelagtighed i styret. Adskillige kassers historie har formet sig på en sådan måde, at mange arbejdere ser med en vis stolthed på det, der er nået.

Det ærede medlem hr. Poul Sørensen foretrækker den statslige konformitet. Konformitet har jo mange tilhængere i vore dage. Idealet, som her vises frem, er den upersonligt ledede kasseinstitution med konforme regler, kontingent o. s. v. Jeg er ikke sikker på, at demokratiet er tjent med en for vidtgående statslig konformitet på dette område, en konformitet, der skyldes statslig tvang. Konformitet har så mange fanatiske tilhængere; de fleste er mest begejstrede for konformitet, når det gælder andre; og det kan virke lidt forstemmende — sagt uden overdrivelse — når de konservative så ivrigt opfordrer arbejderne til solidaritet. Det kan minde lidt om den gamle fabel om tigeren, der bad lammene om at vise solidaritet ved i fællesskab at vende halerne til den. Det kan være et smukt princip, at de mere vellønnede arbejdere betaler et større kontingent til støtte for de lavere lønnede, og dette princip er også indarbejdet i lovforslaget, idet de lønmæssigt svage stillede kasser får større tilskud end de højere lønnede kasser. Indirekte sker der altså en fordeling, som kræver højere kontingenter

af de højere lønnede; spørgsmålet er naturligvis, hvor langt solidariteten kan udstrækkes under de givne begrænsede forhold. Man kunne opstille et tankeeksperiment. Hvis man tænker sig, at landbruget oprettede sin egen krisekasse — det er som sagt et tankeeksperiment — skulle altså de store jordejere betale mest og husmændene mindst. Hvis husmændene blev ramt af høje kornpriser og derved kom ud i en krise, skulle beløbet gå til dem. Det ville så nogenlunde være en solidaritet svarende til den, man kræver af arbejderne, men ærede medlemmer vil indrømme mig, at den ikke er helt let at realisere.

Jeg tror, man skal være varsom med at dreje halsen om på de demokratiske former, som de enkelte befolkningsgrupper selv har skabt. Vi skal nok tilstræbe større enheder, men forhåbentlig i kraft af en naturligt stedfindende udvikling. Hvis livet er løbet fra formerne — nu vel, så er det noget andet; men kasserne repræsenterer endnu i dag en ægte demokratisk indsats. Hertil kommer så de indvendinger, der er fremført i kommissionen over for de store kasser, og som jeg vel ikke behøver at spilde tingets tid med. Jeg nævner kun i flugten, at det kan have sine vanskeligheder med kontrol, at administrationsudgifterne vil øges, og at problemet i hvert fald blot vil flyttes til andre områder, f. eks. til transportområdet eller til landbrugsgruppen.

Det ærede medlem hr. Poul Sørensen og det ærede medlem hr. Aage Fogh kunne ønske oplysninger stillet til rådighed. Det er klart, at alle de oplysninger, der tjener til motivering af en politisk beslutning, må søges fremskaffet, men jeg håber, at de ærede medlemmer i god vilje vil tilstræbe en nogenlunde snarlig udgang af sagen. Fra ministeriets side skal vi naturligvis være til rådighed, så langt vore evner rækker.

Fra kommunistisk side blev det sagt, at der ikke var taget noget som helst initiativ, før det kommunistiske forslag fremkom. Det er ikke rigtigt. Arbejdsmændenes Fagforening henvendte sig til mig, inden vi begyndte den nye møderække i tinget i det nye år. Forbundsformand Alfred Pedersen henvendte sig til mig just om dette spørgsmål.

Hvad angår arbejdsløshedskassernes øn-